

Трипольська Галина Сергіївна
Письменна Уляна Євгенівна
ДУ «Інститут економіки та прогнозування НАН України»
Курбатова Тетяна Олександрівна
Сумський державний університет

ЗАЙНЯТІСТЬ У ВІДНОВЛЮВАНІЙ ЕНЕРГЕТИЦІ ЯК ОДИН З ЕЛЕМЕНТІВ СТАЛОГО РОЗВИТКУ

Сталий розвиток передбачає такий розвиток, який дозволить балансувати економічні, соціальні та екологічні потреби людства. Іншими словами, лише економічного прогресу вже недостатньо, адже сучасне прагнення до максимізації прибутку у будь-який спосіб нерідко супроводжується погіршенням стану довкілля та, як наслідок, погіршенням якості життя людей та навіть його скорочення. Для якісного виміру прогресу у сталому розвитку було у 2015 р. затверджено Цілі сталого розвитку до 2030 року. Попри те, що зазначені цілі стосуються різних сфер, за суттю своєю вони є взаємопов'язаними. Так, Ціль 7 «Доступна та чиста енергія» передбачає перш за все використання енергії з відновлюваних джерел, що сприятиме зайнятості та підвищенню технологічного рівня розвитку країн. Це, в свою чергу, закріплене у Цілі 8 «Гідна праця та економічне зростання».

Частка відновлюваних джерел енергії в енергобалансі більшості країн світу стрімко зростає протягом останніх двадцяти років. Збільшення попиту на енергію та погіршення якості повітря і здоров'я населення забезпечують все більше стимулів для переходу енергетичного сектора на відновлювані джерела.

В Україні Національна економічна стратегія на період до 2030 року (2021) [1] визначає ціль по виробництву енергії з відновлюваних джерел на рівні 25% до 2030 року. Стратегія визначає необхідність зменшення викидів [парникових газів] від енергетики, а також обмеження негативного впливу енергетики на довкілля. Станом на кінець весни

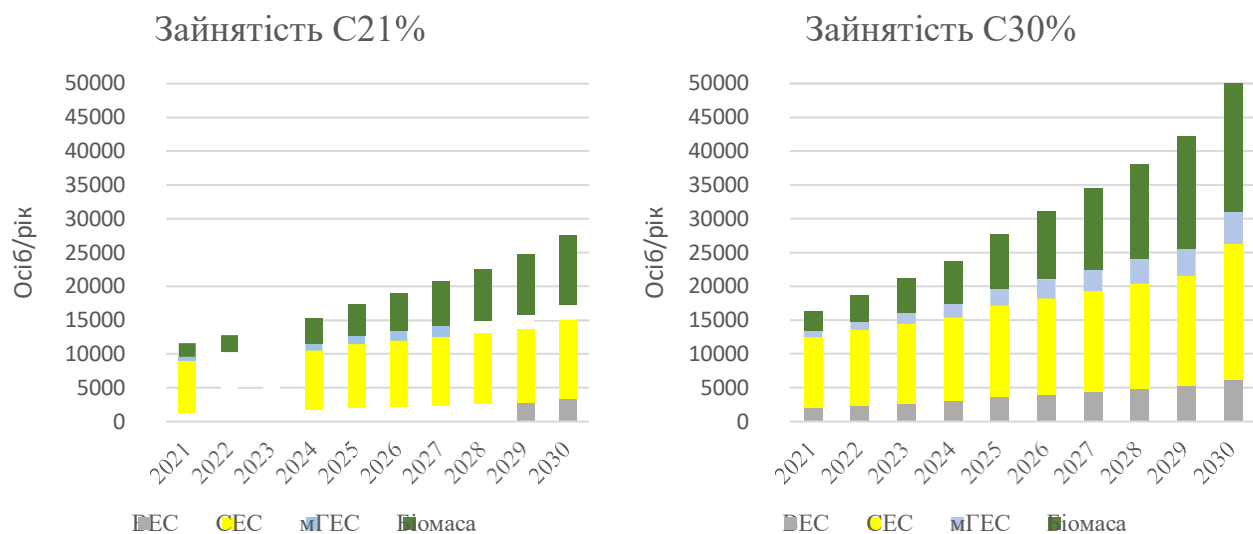
2021 р. встановлена потужність електрогенерації об'єктів ВДЕ, приєднана до Об'єднаної енергосистеми, становить понад 7,07 ГВт, а з врахуванням СЕС домогосподарств потужність перевищує 8 ГВт [2].

В Україні законодавчо передбачено перехід до системи аукціонів з розподілу квот підтримки для різних видів електрогенерації з відновлюваних джерел. Міністерство енергетики України оприлюднило прогноз квот підтримки: з 2022 р. квоти мають зрости з 420 МВт до 570 МВт у 2025 р.

Для визначення обсягів квот агенцією Low Carbon Ukraine було здійснено оцінку потенційних квот [3]. Розглядалося два сценарії: при екстраполяції наявних трендів частка електрогенерації з ВДЕ може скласти менше 21% (Сценарій 21%, далі С21%), а також сценарій, при якому необхідно досягти 30% до 2030 р. (Сценарій 30%, далі С30%). Перший сценарій відповідає поточному шляху розвитку відновлюваної енергетики.

Розрахуємо зайнятість, необхідну для досягнення зазначених цілей відповідно до сценаріїв С21% та С30%. Для розрахунку було використано метод коефіцієнтів зайнятості, який більш детально описаний у роботі Rutovitz et al [4]. Зайнятість у відновлюваній енергетиці сприяє зайнятості у виробництві обладнання, будівництві та монтажі, експлуатації та технічному обслуговуванні, а також постачанні палива (біомаси) [4]. У розрахунку були включені СЕС та ВЕС домогосподарств. Первинний попит на біомасу було обчислено на основі даних щодо потенціалу використання біомаси на основі Дорожньої карти розвитку біоенергетики до 2050 року, розробленої Біоенергетичною асоціацією України [5].

Результати розрахунків продемонстрували, що за умови слідування сценарію 21%, станом на 2030 рік в Україні може бути забезпечено від 11,5 тисяч у 2021 р. до 27,5 тис. робочих місць/рік (Рис.1).

Рис.1. Зайнятість у відновлюваній енергетиці України за сценаріями С21% та С30% у 2021-2030 роках

Як видно з наведеного рисунку, найбільшу зайнятість можна очікувати у сонячній енергетиці, оскільки вже станом на 2021 р. наявні істотні встановлені потужності СЕС, які надалі очікувано збільшуватимуться (проте не такими високими темпами, як до 2021 року). Також багато робочих місць очікується у біоенергетиці, в першу чергу за рахунок вирощування сировини (яка, за чинним законодавством України, відноситься до сільського господарства). За умови розвитку відновлюваної енергетики сценарієм С30%, кількість зайнятих може скласти до понад 50 тис осіб у 2030 р, або практично удвічі вищою, ніж за сценарію С21%.

Отже, нарощування частки енергії з відновлюваних джерел у енергобалансі здатне сприяти зайнятості від 27,5 тис до 50 тис осіб у 2030 р., залежно від обраного сценарію розвитку, що уможливить досягнення Сьомої та Восьмої Цілей сталого розвитку.

Список використаної літератури:

1. Постанова КМУ від 03 березня 2021 р. № 179 «Про затвердження Національної економічної стратегії на період до 2030 року» <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-zatverdzhennya-nacionalnoyi-eko-a179>.
2. НЕК «Укренерго» <https://ua.energy/vstanovlena-potuzhnist-energosityemy-ukrayiny/>.
3. Low Carbon Ukraine (2021). Reaching Ukraine's energy and climate targets. G. Zachmann (editor). Low Carbon Ukraine, BE Berlin Economics GmbH, German Federal Ministry for the Environment, Nature Conservation and Nuclear Safety.
4. Rutovitz, J., Dominish, E. and Downes, J. (2015) Calculating global energy sector jobs: 2015 methodology. Prepared for Greenpeace International by the Institute for Sustainable Futures, University of Technology Sydney.
5. Гелетуха Г.Г. Дорожня карта розвитку біоенергетики до 2050 року – узагальнююча таблиця. Онлайн-семінар «Відновлювані джерела енергії для декарбонізації: біоенергетика» 26 лютого 2021 року.

Примітка: Публікація підготовлена у рамках виконання наукового проєкту «Формування економічних механізмів сталого розвитку відновлювальної енергетики в умовах глобальних та локальних загроз» (№ 0120U104806), який фінансується Національним фондом досліджень України